

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 21. 05. 2020 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Жирков О. Г. – студент 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Мицко І. І. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 **політико-правові та соціально-економічні виміри** : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 3 червня 2020 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2020. 143 с.

УДК 321(477)(063)

Герет К. Є.
студентка 3 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ПРОФЕСІЙНА ПОЛІТИЧНА ЕТИКА

Професійна політична етика своєю нормативною структурою та функціонуванням сприяє стабільності й порядку в соціумі, виступаючи важливою складовою демократичного політичного режиму. Вона поділяється на діяльність владних акторів та опозиційну політичну діяльність. Політична етика формулює особливий (нормативний) підхід до аналізу та оцінювання професійної політичної діяльності. Її вважають «складовою сукупної моральної свідомості, її найвищим раціональним проявом.

Суспільне життя регулюється трьома видами норм: правовими, соціальними та психологічними. Зрозуміло, що й політична діяльність регулюється у відповідний спосіб. Політична етика, як теорія моралі, вбачає свою мету в обґрунтуванні моделі гідної поведінки в сфері політичних відносин, а отже, виступає теоретичною моделлю політичної моралі» [1].

Представники елітарної теорії політичної діяльності (від Платона та Конфуція до В. Парета, Г. Моски та ін.) вважали природним явищем виникнення політичних лідерів та виокремлення певних елітних груп, які здійснюють професійну політичну діяльність та беруть відповідальність за її результат та наслідки для суспільства.

Політична етика обов'язково включає етику професійної політичної діяльності, яка розглядається у широкому контексті політичної культури, раціональності, різних наукових теорій, ідеологічних течій та релігійних доктрин. Дійсно, «... моральний вимір є суттєвим зрізом політичної культури; він містить у собі цінності, норми, переконання, моральні почуття, які дають змогу суб'єктам політики пізнавати, оцінювати політичне поле з позицій

блага та емоційно реагувати на політичні події, які, в остаточному підсумку, зумовлюють їх поведінку» [2].

Політична етика виступає ґрунтом, на якому може досягатись згода між політичними акторами, які є прихильниками різних ідеологій, посідають кардинально відмінні позиції у соціальному та політичному просторі, і навіть виступають сторонами політичного конфлікту. Політична етика робить наголос на рівнозначному ставленні до усіх політичних акторів з одночасним урахуванням їх індивідуальних інтересів та соціальних позицій.

У цьому сенсі, політична етика стає «безстороннім» інститутом демократичного суспільства, що регулює професійну політичну діяльність та допомагає вирішувати політичні конфлікти. «Безсторонність може набувати найрізноманітніших форм... Оскільки особисті мотиви й справедливність можуть заходити у конфлікт, теорія етики має що сказати з приводу того, як розв'язувати подібні конфлікти. Вона може розв'язати його, проголосивши цілковиту перемогу безсторонності, але це лише один із можливих варіантів» [3, с. 368].

У процесі політичної діяльності актори публічно презентують власне розуміння не лише політичної ситуації, певного інтересу, а і свої інтерпретації етичних принципів. При цьому, принципи політичної етики об'єднують індивідів, а конфлікти навпаки, стають на заваді формуванню простору публічного діалогу. Політична етика стає фундаментом уявлень про справедливе суспільство, а її дискурс охоплює багато питань, пов'язаних із професійною політичною діяльністю (від теорії природних прав до теорії публічного вибору). До речі, саме здійснення вибору на користь однієї із альтернатив та прийняття рішення стає тим моментом професійної політичної діяльності, який найбільше потребує звернення до політичної етики.

Варто погодитись із тим, що «Політичний вибір, під впливом процесів медіатизації та глобалізації, демократизації та раціоналізації створює умови й формує нові альтернативи, а отже – продукує нові політичні ситуації пострадянського періоду: від «медіа шоу» та театралізації політики з розігруванням смислу, або владної цензури та пропаганди до спроб комунікативної дії,

спрямованої на досягнення компромісу та порозуміння за допомогою раціональних дебатів, що ґрунтуються на етиці» [4].

Політична етика формується у результаті структуризації на рівні індивідів (індивідуальні чесноти), груповому (етика різних професійних політичних груп) та загальносуспільному рівні. Щодо етики професійної політичної діяльності, то вона включає такі складові, як партійна етика, етика публічного адміністрування (державної служби), етика політичної журналістики, парламентська етика та ін.

Принагідно можна навести думку П. Бурд'є про те, що «У моралі є якісь шанси долучитися до політики тільки в тому випадку, якщо будуть працювати над створенням інституціональних засобів для політики моралі» [5, с. 328].

Роль етики у процесі професійної діяльності полягає в утворенні умов для появи простору довіри між основними політичними акторами. Варто погодитись із тим, що «у сучасному політологічному дискурсі проблема довіри стає однією з найактуальніших, позаяк різкі та несподівані соціально-політичні зміни підривають довіру індивідів як до державних інститутів, так і один до одного що виключає можливість формування соціального діалогу в суспільстві і, відповідно, несе деструктивний вплив як на функціонування окремих сфер суспільного життя, так і всього соціуму взагалі. Довіра є невід'ємною складовою комунікації, соціальних відносин на всіх рівнях організації суспільства. Дефіцит довіри порушує основи соціальних відносин, що негативно позначається на різних аспектах функціонування суспільства» [6, с. 239].

Відтак, в умовах політичного плюралізму професійна політична діяльність характеризується змагальністю, що потребує відповідного нормативного та правового регулювання. Конкуренція політичних акторів за реалізацію приватних та групових інтересів повинна відбуватись у визначених за допомогою політичної етики процедурних умовах, які, у свою чергу стають основою загальних правил політичної діяльності.

Література:

1. Рубан А. Основні підгрунття дослідження сучасних концепцій політичної етики. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. К. : Український центр політичного менеджменту, 2010. С. 57–64.
2. Василевська Т. Політична культура та етика влади. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень. 2011. Вип. 3 (53). С. 240-249.
3. Негел Т. Моральний конфлікт і політична законність. Сучасна політична філософія: Антологія. К. : Основи, 1998. 575 с.
4. Яковлев Д. В. Вибір київського князя: спадок, випадок, доля? Молодий вчений. 2015. № 5. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/5/154.pdf> (Дата звернення: 23.03.20)
5. Бурдые П. Социология политики. М. : Socio-Logos, 1993. 336 с.
6. Наумкіна С. М. Політичний механізм формування соціального капіталу. Гуманітарний дискурс: політика, управління, влада: колективна монографія / За заг. ред. О. А. Івакіна. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2015. С. 227–253.

Гладка В. С.

студентка 1 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ПИТАННЯ КОНФЛІКТУ ЯК ПОЛІТИЧНОГО ФЕНОМЕНУ

У політичній сфері дуже часто зароджуються конфлікти. Найчастіше причиною їх виникнення стає боротьба одних суспільних сил з іншими за вплив та керівництво в інститутах державної політичної влади, чи за доступ до вирішення суспільно